

Памяць

«ШКАДА, ШТО ДА ГЭТАЙ ПАДЗЕІ НЕ ДАЖЬЎ НАШ ДЗЕД...»

На адкрыццё помніка-бюста генералу-маёру Міхаілу Раманаву ў Магілёў прыехалі яго праўнукі

Антон і Максім — стрыечныя браты, іх праўдзед — легендарны палкаводзец, мужны камандзір той самай 172-й стралковай дывізіі, якая ў гарах ліпені 1941 года больш за тры тыдні стрымлівала шалёны націск ворага на дняпроўскім рубяжы ля межаў Магілёва.

— Гэта яшчэ адна добрая падзея ў спісе гарадской праграмы «70 добрых спраў», якая прысвечана 70-годдзю са дня вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, — сказаў старшыня Магілёўскага гарвыканкама Уладзімір ЦУМАРАЎ. — Гераічная абарона Магілёва — адна з самых яскравых старонак у гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. А Міхаіл Раманав стаў прыкладам самаадданай стойкасці і патрыятызму.

Памяць мужа генерала ўшанавалі хвілінай маўчання і трохразовым ружэйным салютам. Каля помніка адбылося ўрачэнне білетаў новым членам БРСМ і ўрачысты прыём у піянеры.

— Шкада, што ўсяго гэтага не бачыць наш дзед Юрый Міхайлавіч, — з

хвалеваннем у голасе казаў Антон Сцяпанаў. — Ён вельмі трапятліва ставіўся да ўсяго, што было звязана з яго бацькам, а Магілёў наогул лічыў родным горадам. Ён некалькі разоў прыязджаў сюды і па чарзе прывозіў мяне і Максіма. І па тым, як нас тут прымалі, адчувалася непадобная павага да праўдзед.

Буйніцае поле пад Магілёвам было яго апошнім полем бітвы. А васьм месцам пахавання стала нямецкая зямля. Падчас абарончых баёў Міхаіл Раманав быў цяжка паранены і трапіў у нямецкі палон. На радзіму ён ужо не вярнуўся. Доўгі час не было вядома, дзе знаходзіцца яго магіла. Сын дасылаў запыты, звяртаўся да архіваў, размаўляў з людзьмі, якія асабіста ведалі Міхаіла Цімафеевіча. Але з месцам і нават датай смерці военачальніка атрымалася блытаніна. Розныя інстанцыі дасылалі ўзаемавыключальную інфармацыю. І толькі пасля асабістага звароту Юрыя Раманова да Гельмута Коля нарэшце ўсё высветлілася. На могілках ваеннапалонных у Хамельбургу магіла генерала значыцца пад нумарам 122, але ж дакладнае месцазнаходжанне яе невядома. У 1991 годзе

Праўнукі легендарнага генерала Антон Сцяпанаў і Максім Канавалаў каля помніка славетаму праўдзеду.

на спецыяльнай стэле, усталяванай на тэрыторыі могілак, з'явілася мемарыяльная дошка, на якой нанесена і імя Раманова. Ён памёр 3 снежня 1941 года.

Антон і Максім, якія жывуць у Кіеве, прывезлі ў Магілёў копію асабістай справы генерала — арыгінал яе ў свой час перадаў Марыі Яфімаўне, жонцы героя, Канстанцін Сіманаў. А яшчэ фотаальбом, у які ўвайшлі пісьмы і архіўныя дакументы...

Нэлі ЗІГУЛЯ. Фота аўтара

Захапленні

МАЛЮЮЧЫ... ГРАШЫМА

Нумітраксіка — новы від мастацтва?

Знайсці для сябе хобі ў наш час не так цяжка: колькі цікавых і незвычайных заняткаў для апантаных людзей было прыдуманна за гісторыю чалавечтва! Калекцыяніраванне манет, марак, музыкі ці простыя заняткі любімай справай: спортам або, напрыклад, маляваннем — выбірай, што душы заўгодна! А можна пайсці іншым шляхам і прыдумаць хобі самому. Менавіта так зрабіў Юрый МАТУСЕВІЧ, які прыдумаў незвычайны заняткаў і нават даў яму назву — «нумітраксіка». Карэспандэнт «Звязды» наведаліся да яго ў гасці і паразмаўлялі аб гэтым неардынарным хобі.

— Назваць сябе нумізмам я не магу, — кажа Юрый, перабіраючы стос манет рознага памеру, колеру і формы, якія ляжаць на сталі. — Сапраўдныя аматары гэтай справы маюць альбомы, адпаведныя скрыні, у іх ёсць свае патрабаванні да захавання манет. Акрамя таго, яны «палююць» на манеты пэўных гадоў выпуску, рэдкія экзэмпляры. Я ж збіраў манеты, хутчэй, як памяць — прывозіў са шматлікіх вандровак.

Невялікая частка калекцыі Юрыя Матусевіча — гэта ў асноўным манеты памежных з Беларуссю краін: Расіі, Украіны, Польшчы, Літвы. Аднак трапляюцца і экзэмпляры, радзіма якіх далёка: Аўстраля, Японія, Кітай, Тайланд, Мексіка... Ёсць і грашовыя адзінкі дзяржаў, якіх ужо даўно няма на карце свету, — такіх, як ГДРайскі пфенінг, югаслаўскі дынар.

— Пачалося ўсё проста: з развалам Савецкага Саюза на руках у мяне апынуліся гэтыя манеты, бо не паспеў размяняць у банку, — смяецца Юрый. — Так яны і стаялі ў скрыні на сваім месцы. А ўжо хобі з'явілася выпадкова: гуляў з дзецьмі і перада мною ляжала васьм такіх ж горка манет, якія я паспрабаваў неак упарадкаваць. Атрымаўся абстрактны малюнак. Пасля я зрабіў ужо нешта асэнсаванае. Па-мойму, гэта была нейкая кветачка. З гэтага і пачаўся мой новы заняткаў, якому я даў назву «нумітраксіка».

Нумітраксіка (ад лацінскага nummus — манета і traxerit — маляваць) — гэта стварэнне малюнкаў з манет. Па словах спадара Матусевіча, патрэба ў нейкай назве для хобі ўзнікла, калі займацца маляваннем манетамі пачала і яго дачка. Пасля гэтага стала зразумела, што можна вылучыць розныя тэхнікі складання выяў. Акрамя гэтага, Юрый шчыра прызнаецца, што яму хацелася б пакінуць

пасля сябе нешта цікавае, хаця б для сваіх блізкіх. Але ці магчыма ў свеце, у якім, здавалася б, прыдуманна ўжо ўсё, зрабіць нешта новае?

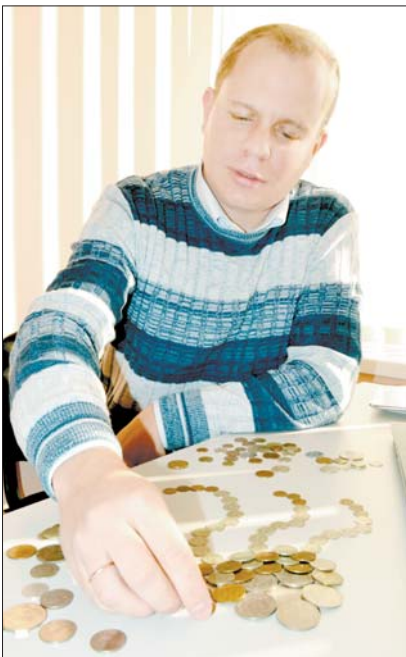
— Вядома ж, я цікавіўся, ці існавала нешта падобнае раней. Шукаў інфармацыю ў інтэрнэце, кансультаваўся са знаёмым мастаком, нават рабіў запыт у Нацыянальную бібліятэку — нічога. Самае блізкае да прыдуманнага мной — манеты як частка нейкага мастацкага твора, напрыклад, карціны. Увогуле, металічныя грошы выкарыстоўваюцца ў многіх сферах: з іх складаюць вялікія канструкцыі, нават робяць жаночыя ўпрыгажэнні, але інфармацыі аб менавіта маляванні манетамі я не знайшоў нідзе.

Тэхніка стварэння малюнкаў даволі простая. Юрый дэманструе яе тут жа на сталі. У якасці асновы выкарыстоўваецца цёмная тканіна. Па такой паверхні манеты не коўзаюцца, а іх бляск на ёй выглядае вельмі прыгожа. «Фарбы» могуць класіцца адна на адну, атрымаваецца нешта накшталт рэбіннай лускі, а канструкцыя становіцца аб'ёмнай. Можна класці і звычайныя плоскія малюнак. Застанець толькі правільна падбіраць колер і памер манет, што звычайна нескладана — валюта адной вартасці і з'яўляецца колерам у «палітры».

А васьм гатовы малюнак Юрыя пабачыць немагчыма: звычайна твор не застаецца на тканіне доўга. Спадар Матусевіч тлумачыць гэта тым, што адзін малюнак можа хутка надакучыць і лепш пусціць каштоўныя манеты на новую задуму. Старыя ж захоўваюцца ў памяці блізкіх і на фотаздымках — гэта рацыянальна. Цяпер калекцыя такіх фатаграфій даволі вялікая: кветкі, матылькі, анёлкі...

— Вобраз, які я хачу ўвасобіць, з'яўляецца неак сам сабой, над ім не сядзіш і не думаеш гадзінамі, — расказвае Юрый Матусевіч. — А васьм рэалізацыя

пэўны час займае, да некалькіх гадзін. Тым больш, што манеты — не самы зручны тэхнічны сродак. Бывае, што недзе элемент правальваецца, тады пачынаеш сядзець і пінецьтам вяртаеш усё на сваё месца. Акрамя мяне, нумітраксікай цікавяцца дзве мае дачкі. Жонка інтэрэсу не выказвае, але і супраць нічога не мае.

Дарэчы, маляванне манетамі — не адзінае хобі Юрыя. З 2001 года ў інтэрнэце існуе сайт пад назвай «Планета Матусевічаў», стваральнікам якога быў наш герой. У межах сайта больш за 100 сем'яў з 19 краін свету збіраюць інфармацыю аб сваім прозвішчы, дзеляцца ўласнай творчасцю, рэцэптамі страў і нават праводзяць жартульвыя конкурсы накшталт «Міс Матусевіч». Таксама пасля сямейных падарожжаў Юрый стварае відэаролікі.

— Галоўнае, што на хобі мне хапае часу, — кажа спадар Матусевіч. — Я думаю, што матэрыяльныя патрэбы перашкаджаюць многім людзям выяўляць сябе, і гэта прыкра. У кожнага ёсць свае справы, сваё жыццё. Але трэба вучыцца спалучаць бытавыя пытанні з патрэбай творчасці. На маю думку, гэта вельмі важна.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
Фота Наталлі АСМОЛЫ

WEB-вoдгук

Самыя цікавыя і надзённыя каментары на нашым сайце

Мінулы тыдзень выдаўся на сайце zviazda.by даволі плённым на абмеркаванні. Многія матэрыялы не пакінулі чытачоў абыякавымі. На вялікі жаль, абмежаваны аб'ём газетнай паласы не дазваляе даць агляд усіх каментарыяў. Таму мы вырашылі адбраць найбольш цікавыя і актуальныя.

Пачнём наш агляд з водгукаў на публікацыю Юрыя Станкевіча «Трутні», якая пабачыла свет у нумары за 29 кастрычніка. Нагадаем: пісьменнік у ёй разважаў над праблемай алкаголікаў-лайдакоў. Сярод іншага, прагучала ідэя і аб прымушовай працаўладкаванні.

@Сяргей:

Толку з такіх работнікаў ніколі не будзе. А калі саджаць іх у турму — гэта азначае зноў жа пасадыць іх на нашу шыю. У вёсках людзі гатовы працаваць. Толькі дзе? Добрых СВК на раён 1–2, а ў астатніх скарачваюць работнікаў, каб астатнім крыху больш заплаціць. Ды ўвогуле не нам з вамі судзіць такіх людзей. Бог іх пашкадуе.

@Ікс:

Можна, на дапамогу ў такім выпадку прыйдуць лячэбна-працоўныя прафілакторы?

Не пакінуў абыякавымі і блогерскі матэрыял Ірыны Асташкевіч «Непрыватнае жыццё», які быў надрукаваны ў «Звяздзе» тыдзень таму. Напаміну: аўтар у ім расказала пра суседзю, якая нідзе не працуе і на працягу ўжо некалькіх гадоў не даюць спакойна жыць астатнім жыхарам шматкватэрнага пад'езда.

@Ікс:

А ўявіце сабе, як выдатна чуваць «канцэрты» ад суседзяў у панэльным доме? У мяне ў самога сусед пастаянна сварыўся з жонкай на п'янай глебе. Дык у майей кватэры была наладжана амаль штодзённая трансляцыя ўсіх сямейных скандалаў. Ну а калі іх сямнаццацігадовы сын нечакама для сябе зрабіў татам — о, што было тады... І нішто не дзейнічала, бо з 23 гадзін вечара да 7 раніцы яны не крычалі, адпаведна, выклікаць міліцыю не атрымлівалася. Глушыў іх магнітафонам, бо кожны дзень слухаць гэтую «Санта-Барбару» не было сіл.

@Ірына:

Адзін са шматлікіх міліцыянераў, які прыходзіў у наш (таксама панэльны) дом, складаць чарговы акт, выказаўся так: добра будзе, толькі калі адзін з іх кагосьці заб'е. Такім чынам, аднаго пахаваюць, другога пасадыць, трэціму не будзе з кім сварыцца ў адзіноцтве. Цынічна, але, відаць, ён мае рацыю.

Але сапраўдным чэмпіёнам па водгуках сталі прысвечаныя тэме хатніх прыпасаў «Размовы на кухні» Сяргея Куркача і Уладзіслава Кулецага, якія былі надрукаваны ў першы дзень лістапада. Да яе абмеркавання далучыліся і нашы чытачы з Расіі. Больш за тое, у ажыўленую дыскусію былі ўцягнуты і самі аўтары.

@Юлія:

Такі мне цікава: хто купляе карнішоны па 21 тысячы за слоік, калі яны па 12–13 прадаюцца? І дарагія шампінёны па 37, калі ёсць па 18–19 тысячы? У нейкія дарагія крамы вы ходзіце...

@Алесь:

У мяне пытанне да Сяргея Куркача. Дзе ён крэмень шукае і што ён дае тым агуркам? А яшчэ, лепей бы спадар Куркач паведаў аб тым, як чорныя грузды саліць, каб «смаката» праз 50 дзён атрымалася...

Уладзіслаў Кулеці

Спадар Юлія, гэтыя цэны былі запісаны ў найбліжэйшай да рэдакцыі краме. Таму дапускаю, што ў іншай маглі быць іншыя цэны. Тым больш бываюць жа дыскаўнтары з рознымі зніжкамі.

@Ікс:

Ёсць яшчэ адно «але». Камусьці прасцей гэты лішні мільён (і нават больш) зарабіць за той час, які быў бы змарнаваны на тое, каб самому ў выхадны дзень рабіць закаткі.

Сяргей Куркач

Спадар Ікс адкажу так. «Казённыя» закаткі і мае прыпасы сур'ёзна адрозніваюцца. Хатнія — робяцца для ўласнай сям'і па ўнікальных рэцэптах з якасных прадуктаў і з добрым настроём. Тут эканомія і грошы не галоўнае...

Асабіста я збіраў такія каменчыкі ў кар'ерах Брэсцкай вобласці. Лепш браць чорны крэмень. Грузды я выключаю ў трохлітровым слоіку раблЮ. Туды зеляніны рознай накласці (круп, пятрушка і г.д.) і пачакаць мінімум 40–45 дзён для поўнай ферментацыі грыбоў. Тут галоўнае, каб яны не судакраналіся з паветрам і былі ўвесь час у халадзільніку, ці яшчэ дзе-небудзь, там, дзе тэмпература ад 0 да плюс 5 градусаў. А яшчэ грузды трэба класці ў слоік слямі з соллю. Яе павінна быць каля 3–5% ад вагі грыбоў.

@Аляксандр

Добра было б падобныя сустрэчы рабіць у відэафармаце! Глядзецца заўжды прыцягальна. Відэа перадае настрой удзельнікаў і акцэнтны дыскусіі. Прашу прыслушацца!))

Уладзіслаў Кулеці

Добра, Аляксандр, пастараемся!))

@Чорны воран

У грыбы ў межах горада хадзіць можна, нічога тут дрэннага няма. Але выключаю ў мэтах азнаямлення з імі. І нават Зялёны Луг — не гарантыя таго, што грыбы будуць чыстыя. Бо не так далёка па прамовай лініі ад яго знаходзіцца завод. Плюс дадайце напружаны трафік па МКАД.

Сяргей Куркач

Цалкам з Вамі згодны. Толькі ў нашага чалавека «хадзіць у грыбы» не азначае азнаямленне. Звычайна пры мэтанакіраваным шпацыры рукі самі цягнуцца зрэзаць гэты рыб. А потым прадаюць бабулькі ля метро... Па мне, дык усе несанкцыянаваныя рынкі — гэта ўвогуле «мінулае стагоддзе»...

zviazda.by. Заходзьце, чытайце, каментуйце!

Ваша думка важная!